

Taisto Mäkinen

Alexander Hillebrandt

Sukukirja

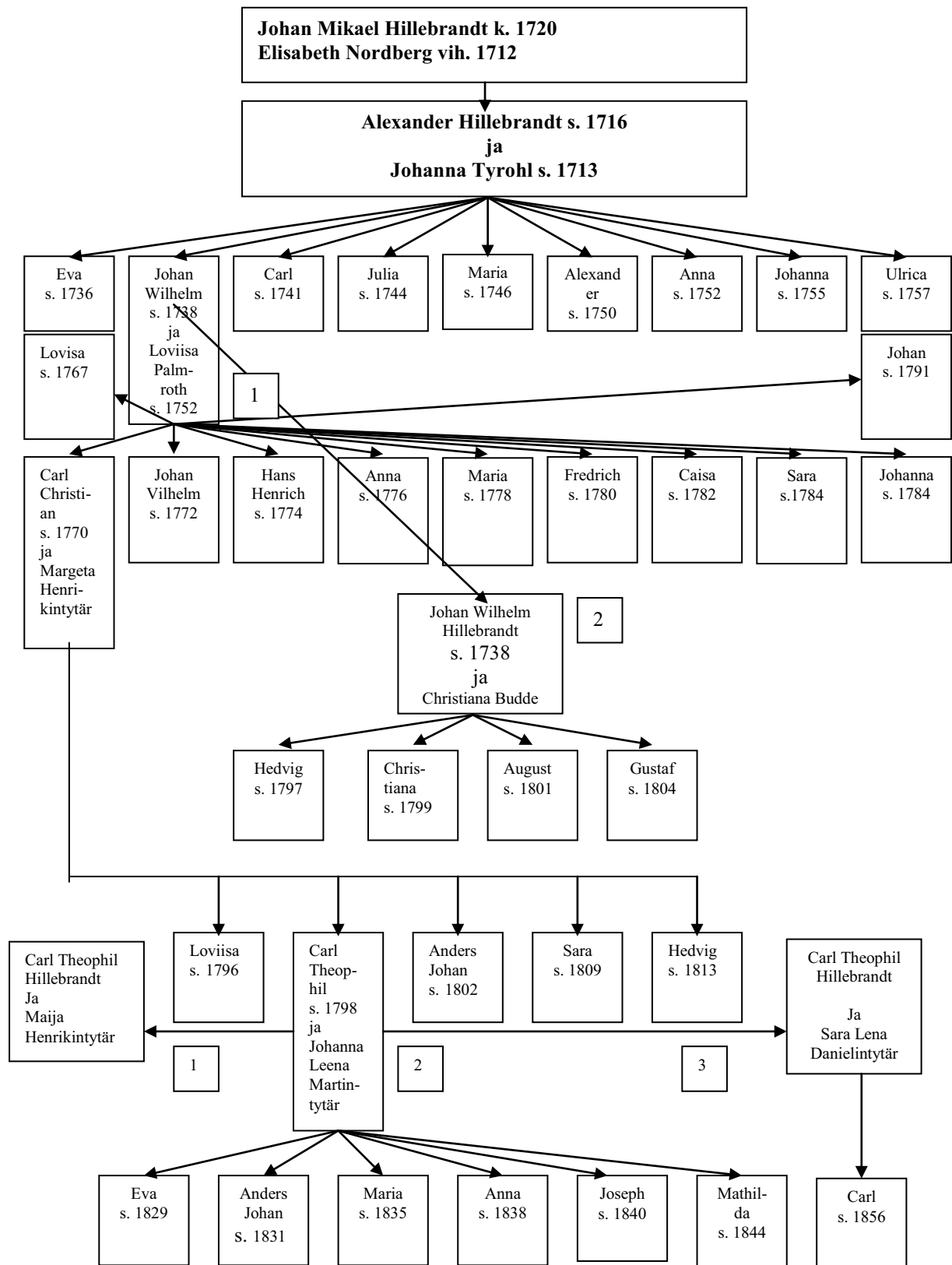
ALEXANDER HILLEBRANDT - SUKU

13.12.2006

Taisto Mäkinen

Hillebrandt sukukaavio

Historiaa

Kaarle XII (s. 17.6.1682 / k.30.11.1718) ja Pietari I (s. 1672 / k. 1725)

Älykäs ja ennakkoluuloton Kaarle XII oli päättäväinen ja uhkarohkea sotapäällikkö. Hänestä tuli kuningas alaikäisenä. Kaarle oli vasta 14- vuotias kun hänen isänsä Kaarle XI kuoli hutikuun 5 päivänä 1697. Ruotsin säädyt julistivat kuitenkin marraskuussa 1697 alaikäisen Kaarlen täysi-ikäiseksi. Näin hän 14 päivänä joulukuuta 1697 ratsasti kruunu ja valtikka kädessä Tukholman isolle kirkolle, jossa arkkipiispa alttarin edessä ainoastaan voiteli häntä otsaan ja kasvoihin. Kaarlen itsepäisyydestä saatiin jo tässä kohden ensimmäinen huolestuttava näyttö. Hän ei antanut kruunata itseään perinteiseen tapaan, koska muka kruunu oli hänen omansa jo syntymässä. Suomalaiset valtiopäivämiehet olivat kuitenkin innoissaan. Heidän onnittelurunossaan sanottiin mm. "On kuninkaaksi saatu, yks jalopeura nuor meill Ruotsalaisill pohjass".

David von Kraff: Ruotsin kuningas (1697-1718) Kaarle XII s. 17.6.1682 k. 30.11.1718. Sinebrychoffin kokoelmat.

Kuningas nimitti ja ylensi henkilökohtaisesti armeijansa upseerit (kuninkaan luottomies) virkoihinsa, kun taas aliupseerit ylensi ja nimitti rykmenttien komentajat.

Ruotsin naapurit Tanskan Frederik IV, Puolan August II ja Venäjän Pietari I ajattelivat käyttää nuoren kuninkaan kokemattomuutta hyväkseen, tekivät liiton ja hyökkäsivät Ruotsin alusmailhin. Kaarle osoittautui aavistettua kovemmaksi vastustajaksi. Tanska luopui pian leikistä. Venäläiset Kaarle löi Narvassa vuonna 1700 ja Puolalaiset Kliszowissa 1702. Puolan kuninkaaksi valittu August II oli Saksin vaaliruhtinas, ja hänen kukistamisekseen Kaarle XII vei joukkonsa Augustin sydänmaille Saksiin syksyllä 1706. Altranstädtissä lähellä Leipzigia solmittiin rauha, jossa August luopui Puolan kruunusta Ruotsin ehdokkaan hyväksi.

Saksista Kaarle XII lähti armeijoineen Venäjälle ottamaan Pietari Suuresta lopullista voittoa, mutta sotaonni kääntyi ja Ruotsin suurvalta sortui Pultavassa kesäkuussa 1709. Armeija joutui kokonaisuudessaan vangiksi ja Kaarle XII pakeni Turkkiin. Sieltä hän saapui valeasussa, ratsastaen halki Euroopan, Ruotsin alueelle Pommeriin vasta syksyllä 1715.

Romanov-sukuinen Pietari I (1672-1725) nousi yhdessä velipuolensa Iivana V:n kanssa Venäjän valtaistuimelle 1682, mutta todellisuudessa maata johti streltsien (henkivartijakaarti) ja suosikkiensa avulla Pietarin sisar

Sofia. Moskovan patriarkan ja ulkomaalaisten upseerien avulla Pietari selvitti välinsä sisarensa kanssa ja sulki tämän luostariin. Yksin hän pääsi hallitasemaan 1694, jolloin hän syrjäytti mielenvikaisen kanssahallitsijansa Iivanan.

Epätavallisen kookas (yli kaksi metriä pitkä) tsaari hämmästytti aikalaisiaan sekä ulkoisella olemuksellaan, tarunomaisella raakuudellaan, julmuudellaan, toimeliaisuudellaan ja työkyvyllään. Pietari I oli laittanut erääksi tavoitteekseen avata Venäjälle kauppayhteydet läntisille merille itämeren kautta. Pietari onnistui pitkässä ja raskaassa Pohjan sodassa (1700-1721), jossa Venäjä, Ruotsi-Suomi, Tanska ja Saksi-Puola taistelivat Baltian maiden herruudesta, saada haltuunsa Liivinmaa, Viro, Inkeri ja Karjala. Näin hän pääsi Itämerelle ja riisti Ruotsi-Suomelta suurvalta-aseman.

Sotaretki Norjaan

Norjan sotaretki oli viimeinen sankarikuningas Kaarle XII valloitusyrityksistä ja saada hyvitystä menetetyille alueille. Syksyllä 1717 Kaarlen oli taivuttava rauhanneuvotteluihin Suomea miehittävän Venäjän kanssa. Neuvottelujen ollessa käynnissä kuningas sai Pietarin hyväksymään ajatuksen, että Karjalassa ja Baltiassa tapahtuvien aluemenetyksien korvaukseksi Ruotsi voisi valloittaa Tanskalta Norjan.

Syksyyn 1718 mennessä oli Kaarle onnistunut kokoamaan 30000 miestä käsittävän armeijan. Näillä päävoimillaan kuningas hyökkäsi Etelä-Norjaan tarkoituksella vallata Fredrikshaldin linnoitus. Armfeltin johdossa oli noin 10000 miestä käsittävä armeija, joista puolet suomalaisia. Kuninkaallisen Porin Rykmentin 300 - vuotispäivän muistojulkaisussa 1926 kirjoittaa Erik Lindh tästä sotarekistä seuraavasti: "Armeija koottiin elokuun puolivälissä 1718 Dufed'iin Jämtlandissa. Rykmenttiin kuului silloin 14 upseeria ja 213 miestä. Norjan rajan yli mentiin elokuun 26. päivänä, ja syyskuun 1 p:nä valtasivat ruotsalaiset Stenen linnoituksen. Täältä jatkettiin etenemistä Skaanes'iin, meren rannikolla, ja edelleen Lavangeriin. Kun oli sivuutettu vaikea sola Langstenin luona, saavuttiin syyskuun 9. päivänä Skatvoldin kirkolle, jonka läheisyyteen Armfeltin täytyi pysähtyä 17 päivään asti odottamaan muonaa, jota oli lähetetty Skaaneesta. Armeija eteni sieltä vielä Stjödalsälveniin asti, mutta Armfelt oli muonan puutteen takia pakotettu palaamaan täältä takaisin Levangerin läheisyyteen, minne armeija majoitettiin syyskuun 30. päivänä. Armeijan tehtävänä oli Trondheimin valloitus, mutta tämän takaisinmarssin kautta vähenivät mahdollisuudet siihen.

Armeija viipyi täällä kuukauden, mutta kuninkaan määräyksestä lähti liikkeelle kulkien Forbygdenin kautta takaisin Stjördaleniin ja edelleen kohti Trohdheimia, jonne etujoukkona lähetetty ratsuväki saapui marraskuun 4. päivänä. Kaupungin valloitusyritys yllättämällä epäonnistui, koska Norjalaiset olivat saaneet vihiä asiasta etukäteen. Armfelt aikoi nyt vallata kaupungin rynnäköllä, mutta luopui kuitenkin tästä arveluttavasta yrityksestä. Hän pysähtyi kuitenkin lähiseudulle siinä toivossa, että hän mahdollisesti myöhemmin voisi täyttää kuninkaan määräyksen. Marraskuun 25 - 26 päivänä majoitettiin armeija Gulälvenin rannoille Melhusestä Störeniin.

Kohta tulikin marraskuun 30. päivä vuonna 1718, jolloin surmanlaukaus kajahti Fredrikshaldin edustalla lopettaen sankarikuninkaan elämän. Kun Armfelt sai tiedon tästä sekä ilmoituksen, että Ruotsin eteläinen armeija oli palannut Ruotsiin, niin lähti hän joulukuun 24. päivänä Störenistä paluumatkalle.

Tapahtumat, jotka nyt seurasivat, tekivät Armfeltin karoliinien viimeisen matkan surullisen kuuluisaksi. Pakkanen oli alkanut. Huonosti puettu miehistö, joka joulukuun 18. päivästä asti oli maannut paljaan taivaan alla, kärsi tietysti tavattomasti pakkasesta. Armfelt marssi Holtalenin ohi aikoen täältä jatkaa matkaa Buckhammarsfjälletin yli Selbudaleniin, mutta lumimysky pakotti armeijan pysähtymään tunturin juurelle. Matkaa jatkettiin joulukuun 29. päivänä huolimatta siitä, että myrsky ja pakkanen eivät olleet vähentyneet. Illalla saapui armeija Selbudaleniin menetettyään kuoliaaksi paleltuneina 200 miestä. Sieltä kuljettiin edelleen Tylaleniin. Nyt oli armeija vietävä

tunturien yli Handölliin, Ruotsin puolelle. Näiden paikkojen välimatka on 45 km eikä tien varrella ollut asuntoja. Ilma oli kirkas ja tyyni, mutta kylmä. Buckhammarsfjälleenin kokemukset tuoreessa muistissaan ajatteli Armfelt varmaan suuresti huolissaan yritystä, johon hänen täytyi ryhtyä.

Kuun noustessa tammikuun 1. päivän vastaisen yönä 1718 - 1719 jättivät etujoukot, Porin ja Jämtlandin rykmentit Tylalenin, nousten Öjffälletin rinnettä ylöspäin. Tammikuun 1. päivänä, puolenpäivän aikaan, kun armeija oli noussut jonkun matkaa tunturin rinnettä, syntyi kauhea lumimyrsky. Tämä aiheutti sen, että illaksi ei ehditty Essandsjöniä edemmäksi. Koska metsää ei ollut läheisyydessä, niin täytyi kiväärinperiä ja rekien puuosia panna tuleen. Tästä ei saatu kuitenkaan tarpeeksi lämpöä sellaisessa pakkasessa, joka tunki luihin ja ytimiin, jonka kaltaista ei oltu milloinkaan koettu. Seuraavan aamun sarastaessa oli suuri osa armeijaa paleltunut kuoliaaksi. Armeija sai viettää seuraavankin yön samanlaisissa olosuhteissa lähellä Ruotsin rajaa. Illan suussa tammikuun 3. päivänä saapuivat ensimmäiset joukot Handölliin, ja seuraavan päivänä koottiin eloonjääneet Dufediin. Marssin kestäessä, joulukuun 28. päivästä vuonna 1718 tammikuun 4. päivään 1719, oli armeijasta paleltunut kuoliaaksi 2300 aliupseeria ja miestä. Kaikessa tässä hirvittävässä kurjuudessa, oli hylättyjen - elävien ruumiiden - asema surkuteltavin. Heistä laaditussa luettelossa mainitaan useita, joiden molemmat jalat olivat paleltuneet ja poikkisahatut. Rykmentin rippeet jatkoivat sitten marssia Jämtlandin kautta Pohjanlahden rannikolle. Siellä Porin Rykmentin aliupseereista ja sotamiehistä oli silloin jäljellä vain 38 miestä".

Kun uudenkaupungin rauha oli solmittu 30.8.1721, kotiutettiin suomalaiset joukot laivoilla Norrtäljesta Turkuun, jonne joukot saapuivat marraskuun ensimmäisinä päivinä 1721. Laivoissa tuli mukana mm. 20 upseerin mukana 9 rouvaa, 18 lasta, 11 palvelijatarta, 44 miespalvelijaa ja 30 hevosta. Sieltä miehistö marssi kotiseuduilleen, upseerit ja aliupseerit virkapuustelleihinsa.

Kapteeni Johan Mikael Hillebrandt

Suuren pohjansodan kääntyessä Ruotsin asevoimille tappiolliseksi, aloittivat venäläiset Viipurin piirityksen 21.3.1710. Ruotsilla ei ollut enää voimaa asettaa sulkua venäläisten maahantunkeutumiselle, vaan pitkän kahakoinnin jälkeen Suomi miehitettiin kokonaisuudessaan 1714. Alkoi hirmuhallinnon kausi ns. "Isoviha", joka tuhosi lähes puolet Suomen silloisesta väestöstä.

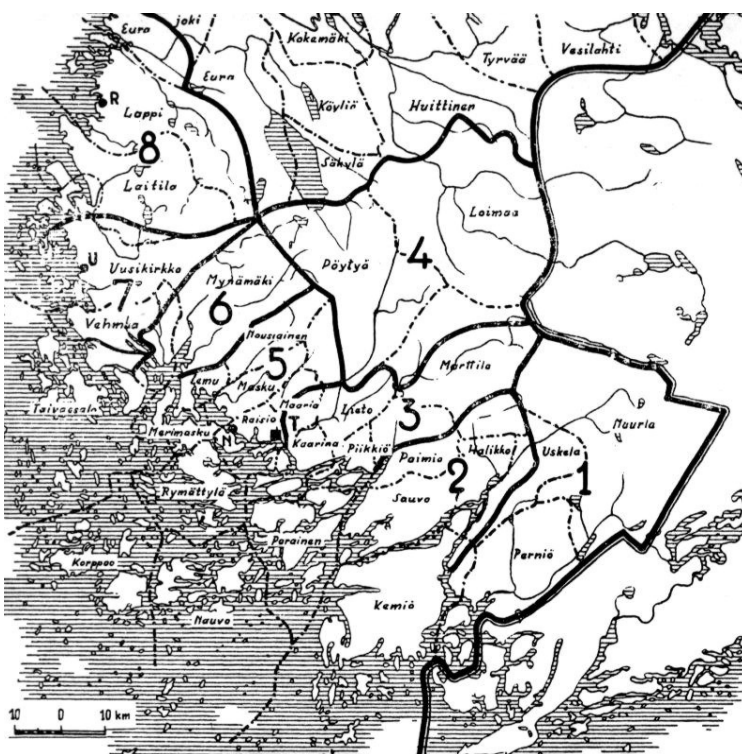
Johan Mikael Hillebrandt taisteli näissä toivottomissa olosuhteissa Turun jalkaväkirykmentissä. Ensin hän toimi aliupseerina ja myöhemmin upseerina. Epävarmasta tilanteesta huolimatta hän on päättänyt perustaa perheen. Perniön kirkonkirjoista voidaan lukea, että 1.1.1712 on kuulutettu avioliittoon fenr. af Åpo läns inf. reg. Joh. Mich. Hillebrandt ja Jungfru Elisabeth Nordberg. Kirkonkirjoista voidaan myös todeta, että heidät on myös vihitty samana päivänä. Perniö ei ole kuitenkaan ollut kummankaan nuoren kotipaikka eikä ilmeisesti Suomi kotimaa.

Perniön Pyhän Laurin kirkko valmistui noin vuonna 1480 korvaten aikaisemman 1300-luvulta peräisin olevan puukirkon. Seinämaalaukset ovat peräisin 1400-luvun lopulta ja alttaritaulu on maalattu vuonna 1703. Nykyinen uusgotiikkaa edustava saarnatuoli on peräisin vuodelta 1865 ja se siirrettiin nykyiselle paikalleen vuonna 1963. Kellotapuli on vuodelta 1746.

Sota jatkui. Johan Mikael Hillebrandt palasi yksikköönsä ja taisteli sen mukana Karl Gustaf Armfeltin alaisuudessa Kostian Virralla Pälkäneellä 6.10.1713. Hän joutui kokemaan verisen Napuen taistelun Isossakyrössä 19.2.1714. Tappioon päättyneen Napuen taistelun jälkeen suomalaiset joukot siirrettiin Ruotsin puolelle jossa ne suojasivat ensin Uumajaa, loppukesästä 1716 Tukholmaa ja lopuksi 1718 Enköpingsin kaupunkia. Hänen vaimonsa Elisabeth Nordberg oli myös paennut Ruotsiin ja synnytti 1716 Jämtlandin läänissä pojan joka sai nimekseen Alexander.

Kaarle XII:sta aloittaessa Norjan valloittamisen, Turun jalkaväkirykmentin Loimaan komppanian päällikkö kapteeni Johan Mikael Hillebrandt taisteli Jämtlandin armeijan mukana. Trondheimin valloitus ei kuitenkaan onnistunut ja Kaarlen kuoltua Fredrighaldin linnoituksen luona alkoi Jämtlandin armeijan paluumatka Armfeltin johdolla kohden Ruotsia. Vetäytymisestä tuli valtava katastrofi jonka mittasuhteita kuvaa se, että lähes kaikki Porin rykmentin miehet paleltuivat kuoliaaksi tai rampautuivat Norjan tuntureilla jouluaaton ja uuden vuoden välisenä aikana 1718. Ruoveden komppaniasta jäi päällystöstä eloon ainoastaan yksi upseeri ja kaksi aliupseeria. Loput menehtyivät tuntureille. Kapteeni Johan Mikael Hillebrandt selvisi elossa tämän hyisen kuolemanmarssin läpi, tosin invalidina. Ruoveden pitkäaikainen Nimismies ruotsalaissyntyinen Carl Palmroth oli toinen elossa selvinneistä Ruoveden komppanian aliupseereista. Tosin hänkin palellutti toisen jalkansa niin pahoin, että se jouduttiin paluumatkan aikana sahaamaan poikki ja amputoimaan.

Kuvassa näkyvät Turun läänin jalkaväkirykmentin komppanioiden alueet: 1. Perniön komppania; 2. Majurin komppania; 3. Henkikomppania; **4. Loimaan komppania (Hillebrandt)**; 5. Nousiaisten komppania; 6. Everstiluutnantin komppania; 7. Uudenkirkon komppania; 8. Laitilan komppania.

Kapteeni Johan Mikael Hillebrandtin palkkaetuihin kuului 27.6.1718-7.12.1720 Virkatalo joka sijaitsi Alastarolla (Alastaro Vuoltu). Maa oli kuitenkin venäläisten miehittämä, joten Hillebrandt ei päässyt käymään koskaan virkatalossaan tai nauttimaan sen suomista virkaeduista.

Kapteeni Johan Mikael Hillebrandt kuoli Ruotsissa sotilasvirkaansa hoitaessaan 7.12.1720 sodan aiheuttamiin rasituksiin. Eläkeasiat olivat Kaarle XII:sta armeijassa siten järjestetty, että palveltuaan 30 vuotta armeijassa sotilas sai eläkkeen joka oli hänen palkkansa suuruinen. Jos sotilas kaatui tai kuoli muuten virassa tai erosi ennen aikaansa ei hänen perheelleen maksettu mitään korvausta. Tällainen kaksinkertainen onnettomuus tuli kapteeni Johan

Mikael Hillebrandtin lesken ja lasten osaksi.

Vasta Kustaa III:n vuoden 1772 eläkesääntö teki kunniaa taisteluissa kaatuneille sotilaille (upseerit ja aliupseerit). Jos tuli ammutuksi valtakunnan palveluksessa tai kuoli haavoihinsa saivat perilliset myydä hänen virkansa halukkaalle seuraajalle (akordisääntö).

1700- luvun upseerin asu. Kuvassa Porin Rykmentin Kyrön komppanian päällikkö kapteeni Odert Johan Gripenberg. Kuva teoksesta C. A. Gripenberg: Generalmajors Hans Henrik Gripenberg. Helsingfors 1937

On oletettavaa, että myös kapteeni Johan Mikael Hillebrandttista on maalattu vastaava muotokuva tai leikattu ns. silhuetti.

Pikkuviha

Vuonna 1738 käytiin Ruotsissa ennen näkemätön vaalitaistelu. Kostosotaa Venäjää vastaan haluavat alkoivat kutsua itseään vapauden ystäviksi ja pitivät tunnuksenaan hattua. Maltillisuuteen kehottavia pidettiin arkoina ja pelkureina, joille vapauden ystävien mielestä parhaiten vaaditti yömyssy. Aatelissäädystä hatut pääsivät voitolle, samoin porvarissäädystä siirtyivät vallan avaimet hatuille. Tie kostosodalle oli raivattu auki. Sotaa alettiin hiljaisuudessa valmistella ja keväällä 1739 siirtämällä Suomeen kaksi värvätyä rykmenttiä. Elokuussa samana vuonna lähetettiin Suomen vielä lisää 6000 miestä ruotsalaisia joukkoja.

Onnellinen tilaisuus sodan aloittamiselle ilmaantui kun Venäjän keisarinna Anna Ivanovna kuoli syystalvella vuonna 1740 ja hänen määräyksestään oli vuoden vanha sisarentytären poika huudettu tsaariksi. Venäläisten mielestä oli prinsessa Elisabet, Pietari Suuren tytär, ollut paremmin oikeutettu kruunuun. Elisabethin tilaisuus tuli marraskuussa 1741. Sijaishallitsija Anna Leopoldovna oli määrännyt kaartin yksiköt, joiden joukossa olivat Elisabethin tärkeimmät tukijat, poistumaan pääkaupungista. Pelko siitä, että Elisabeth voitaisiin pakottaa ryhtymään nunnaksi ja elämään elämää, johon hän ei kertakaikkiaan sopinut, yllytti hänet toimintaan. Marraskuun 25 päivänä 1741 aamutunteina hän johti Prebrazenskin kaartinyksiköt pidättämään sijaishallitsijan. Elisabeth pyysi myös ruotsalaisilta apua palatsivallankumouksen suorittamisessa ja sitä hänelle myös luvattiin. Sota Venäjää vastaan julistettiin heinäkuun 28 päivänä 1741. Sota alkoi tarkoituksella kohottaa valtakunnan mainetta, palauttaa Ruotsi-Suomen suurvalta-asema sekä lisätä samalla hattupuolueen valtaa.

Sotaan lähtö oli kuitenkin ruotsalaisten puolelta huonosti valmisteltu. Joukot myöhästyivät rintamalta ja johtamisessa oli vakavia puutteita. Joukot perääntyivät asemasta asemaan sotaneuvoston antaman määräyksen mukaisesti, kunnes se äänestyksen jälkeen elokuun 24 päivänä 1742 luovutti häpeällisesti aseensa venäläisille.

Ruotsin armeijan antautumissopimuksen toisen vaihtoehdon mukaisesti rykmentit palasivat ilman aseita ja ampumatarpeitaan ruoduilleen. Sopimukseen kuului myös kohta jossa upseereille ja aliupseereille luvattiin maksaa edelleen heidän palkkansa. Jos sotilas siirtyi Ruotsin puolelle menetti hän nämä oikeudet. Suomen historiassa alkoi pikkuviaksi nimitetty miehityskausi, joka päättyi vasta 27.8.1743 Turussa solmittuun rauhaan. Rauhanehtojen mukaan Venäjälle luovutettiin Suomenlahden rannikkoalue Kymijokea myöten ja Ruotsin oli hyväksyttävä kruununperijäkseen

tsaaritar Elisabethin sukulainen, Holstein-Gottorpin prinssi Adof Fredrik. Heti rauhanteon jälkeen alkoivat Ruotsissa paossa olleet virkamiehet, upseerit ja papit palata takaisin kotiseuduilleen. Suomalaiset joutuivat vannomaan syyskesällä 1742 uskollisuuden valan keisarinna Elisabeth Petrownalle, yksinvaltiaalle koko Venäjän maan ylitse. Elisabeth Petrowna kohteli suomalaisia huomattavasti helläkätisemmin kuin mitä oli tapahtunut ison vihan aikaan hänen isänsä julman Pietari Suuren aikana. Rauhan solmimisen jälkeen venäläinen käskynhaltija Keith vapautti suomalaiset Venäjän keisarinalle vannotusta valasta. Talvikäräjillä 1744 heiltä otettiin uskollisuuden vala Ruotsin uudelle kruununperijälle Adolf Fredrikille.

Keisarinna Elisabeth (1707-1762) Oli kaunis ja valmis äärimmäisiin nautintoihin. Monen historiankirjoittajien mielestä hänen kaudessaan tiivistyi keisarihovin turhamaisuus ja turmelus. Elisabeth kärsi unettomuudesta. Hovinaisten tehtävänä oli kutittaa hänen jalkapohjiaan samalla kun hän itse makasi vuoteessa odottamassa kulloistakin rakastajaansa. Elisabeth vihasi naisia jotka olivat häntä kauniimpia. Kuolemansa jälkeen kesäpalatsista löydettiin vaatevarasto jossa oli 15000 pukua.

Turku 1740- luvulla

Alexander Hillebrandtin ja Johanna Tyrohlinin lapsista Julia Charlotta on syntynyt Turussa 1.4.1744 ja merkitty silloin Turun suomalaisen seurakunnan jäseneksi. Hillebrandteilla olisi ollut mahdollisuus muuttaa myös virkataloonsa Kurun Hainariin, mutta sitä he eivät jostakin syystä ole halunneet tehdä, vaan ovat olleet koko venäläismiehityksen ajan Turussa.

Turku oli Suomen pääkaupunki ja hallinnollinen keskus. Suomeen oli määrätty kenraalikuvernööriksi Liivinmaalainen Juhana Balthasar von Campenhausen. Hän oli syntynyt Suomessa, ollut jonkun aikaa myös Ruotsin palveluksessa ja siirtynyt vasta ison vihaan jälkeen tiluksilleen Liivinmaalle. Cambenhausella oli laajat valtuudet ja hän yritti parhaansa mukaan hillitä 20000:n kalmukin, husaarin ja kasakan julmuuksia ja ryöstöhalua, siinä kuitenkin täysin onnistumatta. Sotaväki teki mitä halusi. Turku oli kuitenkin ihmisen hengen kannalta maan turvallisin paikka. Onkin hyvin ymmärrettävää ettei Hillebrandteilla ole ollut kiirettä siirtyä miehityksen aikana epävarmoihin ja turvattomiin erämaihin Kuruun.

Turun väkiluku on 1745 ollut vain 5696 henkilöä. Kuitenkin krouveja laskettiin kaupungissa olleen tuona samana vuonna joka korttelissa, eli yhteensä 64 kpl, siis krouvi jokaista 89 asukasta kohden. ”Ken joka aamu nauttii puoli lusikallista paloviinaa, ei sairastu koskaan”, kirjoitti jo 1483 muuan ausburgilainen lääkäri. 1700- luvun ihmiset uskoivat lujasti viinan parantavaan voimaan. Ruton ja kulkutautien edetessä kaupunkien tiheästi asuttujen korttelien tai sotilasleirien halki ei viikatemiestä vastaan taisteltaessa useinkaan ollut muuta asetta kuin paloviina. Esimerkiksi armeijan laivastolle 1766 annetun taloussäännön mukaan oli joka miehen saatava päivittäin yksi jumpru (0.8 dl) paloviinaa.

Turussa oli 1700- luvulla monenlaisia ravitsemusliikkeitä joiden välillä tehtiin ero. Oli viinikellareita, ravintoloita, krouveja, ruokaloita, kahvihuoneita, kestikievereita jne. Aivan suuren maailman tyyliin. Olutlajejakin oli useita eri hintaisia. Oli vakio-olut (paras laatu), valio-olut, arkiolut, sahti ja kalja. Ylenmääräisen alkoholin sosiaalsiin haittoihin ei juuri puututtu. Joitakin rajoituksia oli siinä, että nuorille oppipojille ei saanut tarjoilla olutta tai paloviinaa. Krouveissa piti tarjoilun loppua iltaisin klo 9.00, eikä kirkonmenojen aikaan myöskään saanut pitää krouvia auki. Krouvit olivat yksinkertaisesti kalustettuja. Tiski, joitakin pöytiä tuoleineen. Joskus järjestettiin soittoa jopa tanssia. Tupakkapiippuja sai maksua vastaan käyttöönsä jne. Uhkapelejä ei sallittu. Kuitenkin kaikkia sääntöjä tämän tästä rikottiin ja rikkojia sitten rankaistiin.

Maantie Tukholmasta Suomen Turkuun kulki lukuisten rannikkoja seuraavan tien varressa olevien kestikievereiden kautta (n. 130 kpl) Pohjanlahden ympäri. Talvisin kulku oli yksinkertaisempaa Ahvenanmaan kautta Taivassalon Helsinginrantaan ja sieltä Vehmaan kautta Turkuun. Turusta reitti kulki Tampereelle (Harjun seurakunta) reittiä Lauttakylä - Hämeenkyrö - Harju. Kuruun kuljettaessa loppumatka sujui kesällä hyvin Näsijärveä pitkin veneellä- ja talvella jäätietä hevosella. Turusta pääsi Tampereelle myös Tyrvään kautta, mutta reitti ei ollut kievartie. Kulkuyhteydet olivat aikakauden vaatimukset huomioiden tyydyttävät. Tukholmassa tai Tallinnassa käynti ei ole ollut Kurussa asuville Hillebrandteille mitenkään tavaton suoritus. Hyvällä säällä matka yhteen suuntaan kesti vain noin viikon.

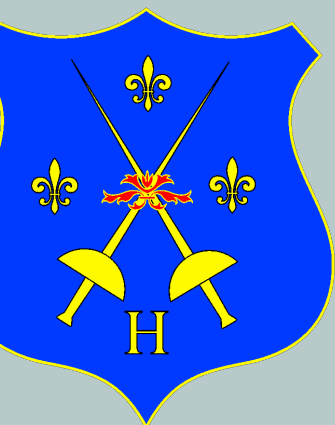
Alexander Hillebrandt s. 1715, k. 19.2.1792

Viisitoista vuotta täytettyään Alexander Hillebrandt on liittynyt Ruotsin armeijaan. Ensimmäisena ehdokkaana, sitten ruotusotamiehenä, korpraalina jne. Alexander tavataankin Suomen puolella Porin rykmentin Euran komppanian korpraalina 1736 (Ulvila). Rauhan oloissa sotilaan virkaura etenee hitaasti. Vasta sota luo mahdollisuuksia kunnostautumiseen ja ylenemiseen. Alexanderin kohdalla sellainen syntyi kesällä 1741 kun ns. hattujen sota syttyi 28.7.1741. Liikekannallepano suoritettiin siten, että rykmentti koottiin Messukylään josta se lähti marssimaan kohteen itärajaan 1.9.1741. Sodassa Alexander Hillebrandt ylennettiin 17.10.1741 varusmestariksi, virkatalon ollessa Porin Preiviikissä. Säkijärvellä suoritettua hyökkäyksen jälkeen 19.11.1741 hänet ylennettiin 30.12.1741 majoittajaksi. Armeijan ryhmittäessä keuhkokuumeen 1742 taisteluun Liikalassa Alexander Hillebrandt ylennettiin 13.5.1742 lippumieheksi. Samalla hänet siirrettiin Porin rykmentin 2. komppaniaan eli Ruoveden komppaniaan, Virkataloksi hän sai Kurun Hainarin majoittajan virkatalon. Kersantiksi hänet ylennettiin 1.9.1749 virallisena virkatalona Teisko, Saarlahti, Rantala (Hillebrandt ei kuitenkaan muuttanut pois Hainarista)

Sotaan lähtö oli ruotsalaisten puolelta huonosti valmisteltu. Joukot myöhästyivät rintamalta ja johtamisessa oli vakavia puutteita. Ylipäälliköksi valitun kenraalimajuri Kaarle Lewenhauptin suhtautumista sodan johtamiseen kuvaa parhaiten se, että hän jatkoi istumistaan valtiopäivillä Tukholmassa vielä kolme viikkoa sodanjulistuksen jälkeen. Tappioita alkoi tulla, taudit raivosivat ja levottomuus kasvoi armeijan piirissä. Vaikka armeijan ylipäällikkö kenraalimajuri Kaarle Lewenhauptin myöhemmin onnistui palauttaa järjestys armeijaan, joutui se perääntymään venäläisten tieltä. Joukot perääntyivät asemasta asemaan sotaneuvoston antaman määräyksen mukaan, kunnes se äänestyksen jälkeen elokuun 24. päivänä 1742 luovutti häpeällisesti aseensa Helsingissä.

Ruotsin armeijan antautumissopimuksen toisen vaihtoehdon mukaisesti rykmentit palasivat ilman aseita ja ampumatarpeitaan ruoduilleen. Tappion syy vieritettiin kenraalien niskoille, joilta oli sodan aikana riistetty toimintamahdollisuudet. Alkoi pikkuvihaksi nimitetty miehityskausi joka päättyi vasta vuonna 1743 Turussa solmittuun rauhaan. Rauhannehtojen mukaan Venäjälle luovutettiin Suomenlahden rannikkoalue Kymijokea myöten ja Ruotsin oli hyväksyttävä kruununperijäkseen tsaaritar Elisabethin sukulainen, Holstein - Gottorpin prinssi Aadolf Fredrik.

Ruoveden komppanian vahvuus oli 128 miestä. Keuruun alueelta 21, Ruovedeltä 59, Längelmäeltä 11 ja Messukylästä 18 miestä. Ruoveden komppania kuului Porin rykmentin henkivartiopataljoonaan yhdessä Mouhijärven, Kyrö ja Kokemäen komppanioiden kanssa.

Sukutarina kertoo ylhäisaatelistotaustasta.

Tutkija Kaarlo Wirilander viittaa Hillebrandt-sukuun tutkimuksessaan "Suomen upseeristo 1700-luvulla" tässä tutkimuksessa hän toteaa että suomalaisissa rykmenteissä oli upseeri- ja aliupseeritehtävissä ammattisotilaita joiden sukutarinassa kerrotaan kaukaisten esi-isien olleen aatelista alkuperää.

Hillebrandt-suvun Suomen aika alkaa vuonna 1744 jolloin ruotsalainen sotilasperhe asettautui Kuruun.

www.bod.fi